

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
BÌNH ĐỊNH

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2021-2022

ĐỀ CHÍNH THỨC

Môn thi chuyên: NGỮ VĂN

Ngày thi: 11 / 6 / 2020

Thời gian làm bài: 150 phút (không kể thời gian phát đề)

Phần I: (4.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi bên dưới:

Chắc hẳn mọi người đã quá quen thuộc với câu chuyện Thỏ và Rùa, nhưng có lẽ không nhiều người biết đến câu chuyện được một nhà văn Hàn Quốc viết tiếp và miêu tả việc ("Làm thế nào để thể hiện bản thân một cách tốt nhất") Rùa thắng trong cuộc thi, Thỏ không cam tâm, tiếp tục đưa thư thách đấu. Rùa nhận lời, trong lòng thấp thóm không yên. Sau khi trở về làng Rùa, trưởng làng quyết định dốc hết sức để nghiên cứu chiến thuật mới, giúp Rùa thắng trận. Họ phát minh ra một loại mai rùa mới, có thể giảm lực cản, tăng tốc độ. Ngày thi đến, Rùa giắt mình trước trang bị của Thỏ, bởi nó đi giày thể thao có thể tăng tốc độ chạy gấp nhiều lần. Cuộc thi hôm đó, Rùa thất bại thảm hại. Nó trở về nhà, chán nản, ủ rũ một thời gian dài. Cuối cùng, dưới sự động viên của gia đình, Rùa thử bắt tay vào viết câu chuyện của mình, cuốn sách được xuất bản và bán rất chạy. Rùa trở thành nhà văn, thể hiện được hết giá trị của bản thân trong cuộc đời.

(Trích Từ hạt cát đến ngọc trai – 85 triết lí sống tích cực của Marcus Aurelius, tác giả Trầm Linh, Hạ Dịch Ân, dịch giả Nguyễn Lê Thu, NXB Thanh niên)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt trong đoạn trích. Nội dung của đoạn trích trên nói về vấn đề gì?

Câu 2. Nhà văn Hàn Quốc đã viết tiếp câu chuyện Thỏ và Rùa, Thỏ tiếp tục thách đấu Rùa, kết thúc cuộc thi Rùa thua Thỏ, em có đồng tình với kết thúc này không? Vì sao?

Câu 3. Viết một đoạn văn ngắn về thông điệp được rút ra từ sự việc "Cuộc thi hôm đó, Rùa thất bại thảm hại. Nó trở về nhà, chán nản, ủ rũ một thời gian dài. Cuối cùng, dưới sự động viên của gia đình, Rùa thử bắt tay vào viết lại câu chuyện của mình, cuốn sách được xuất bản và bán rất chạy. Rùa trở thành nhà văn, thể hiện được hết giá trị của bản thân trong cuộc đời."

Phần II: (6.0 điểm)

Bàn về vai trò của chi tiết nghệ thuật trong tác phẩm truyện, nhà văn Nga Pau-tôp-xki cho rằng: "Chi tiết làm nên bụi vàng của tác phẩm".

Em hiểu như thế nào về câu nói? Hãy chọn một số chi tiết nghệ thuật trong các tác phẩm truyện đã học để làm rõ cảm nhận của mình về ý kiến trên!

----- Hết -----

Đáp án đề thi Văn tuyển sinh lớp 10 trường Chuyên năm 2021 tỉnh Bình Định**I. ĐỌC HIỂU****Câu 1:**

Cách giải:

- Phương thức biểu đạt: tự sự
- Nội dung chính: Quá trình tìm kiếm giá trị bản thân.

Câu 2:

Cách giải:

- Học sinh có thể đồng tình, hoặc không. Lí giải hợp lí, thuyết phục
- Gợi ý:
  - + Đồng ý với kết thúc câu chuyện
  - + Lí giải: Sau khi thua Rùa, Thỏ không bỏ cuộc, đầu hàng hay nản chí sau thất bại. Tuy nhiên, đôi khi chúng ta phải biết chấp nhận thất bại để cố gắng hơn, bản lĩnh hơn, đừng cố chấp phải giành chiến thắng cho bằng được, bằng mọi giá để rồi dẫn tới kết cục bi thảm.

Câu 3:

Cách giải:

- Thông điệp được rút ra từ sự việc trên: “Khi nhận ra ưu điểm, giá trị riêng của bản thân, mỗi người sẽ trở thành một cá thể có dấu ấn riêng của mình”
- Học sinh tự viết đoạn văn bày tỏ quan điểm. Lí giải hợp lí, thuyết phục.

Gợi ý:

- Giá trị của bản thân là ưu điểm, điểm mạnh vượt trội của mỗi người so với những người khác khiến mình có một cá tính riêng, dấu ấn riêng không trộn lẫn với đám đông. Ví dụ: Bạn là một doanh nhân tài giỏi, có tầm nhìn sâu rộng, luôn thành công trong công việc, giá trị của bạn chính là tài năng kinh doanh.

- Ai cũng có những ưu khuyết điểm riêng, không mạnh về mặt này sẽ mạnh về mặt kia, bởi vậy mỗi người lại có giá trị khác nhau, không thể đem so sánh giữa người này với người khác.
- Biết được giá trị bản thân sẽ biết được điểm mạnh để phát huy, điểm yếu để hạn chế, như vậy sẽ đạt nhiều thành công trong cuộc sống.
- Mỗi người đều có giá trị của riêng mình, nhiều người trong xã hội cùng hòa vào sẽ tạo ra giá trị cuộc sống, xã hội ngày càng phát triển.
- Giá trị đó dù lớn lao hay nhỏ bé cũng cần được tôn trọng.
- Nếu bản thân mỗi người không biết cách trau dồi để tự tạo ra giá trị cho mình thì cuộc sống không còn có ý nghĩa, chỉ là sự tồn tại trên cuộc đời.
- Có những người vốn có nội lực nhưng không tự nhận thức được giá trị của mình, thiếu tự tin về bản thân, sống không có quan điểm riêng, nên đánh mất nhiều cơ hội.
- Giá trị bản thân mỗi người không phụ thuộc vào địa vị hay tiền bạc họ có trong tay mà phụ thuộc vào sự nỗ lực của mỗi người trong cuộc sống.

II. LÀM VĂN

Cách giải

I. Mở bài

- Giới thiệu về vai trò quan trọng của nghệ thuật trong các tác phẩm truyện.
- Trích dẫn câu nói của nhà văn Nga Pauxtapxki: “Chi tiết làm nên bụi vàng của tác phẩm”.
- Nhiều tác phẩm truyện đã học trong chương trình THCS mang những chi tiết nghệ thuật độc đáo.

II. Thân bài

1. Giải thích:

- Giải thích chi tiết: chi tiết là phần rất nhỏ, điểm nhỏ trong nội dung, sự việc hoặc hiện tượng.
- Vai trò của chi tiết trong tác phẩm: chi tiết nghệ thuật là những tiểu tiết trong tác phẩm góp phần cấu thành nên tác phẩm.

=> Chi tiết Nghệ thuật mang sức chứa lớn về cảm xúc và tư tưởng, nhà văn lớn là nhà văn có tài năng nổi bật, có phong cách riêng biệt và mỗi tác phẩm của mình là nhà văn đó đều mang lại sự ấn tượng trong lòng người đọc. Câu nói khẳng định, dù chỉ là những hạt bụi rất nhỏ nhưng những chi tiết lại có giá trị như vàng, rất quý giá đối với mỗi tác phẩm văn chương.

2. Chứng minh qua tác phẩm

*** Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang sang**

- Chi tiết vết sẹo của ông Sáu:

+ Là một chi tiết nhỏ nhưng góp phần làm nổi bật chủ đề của truyện ngắn, chi tiết này đã cho thấy lí do vì sao bé Thu không nhận ra cha và cũng thể hiện tình yêu mãnh liệt của con gái khi Thu trực tiếp hôn lên vết sẹo của cha mình – vết sẹo mà nó đã từng sợ hãi, ghét bỏ.

+ Là minh chứng cho nỗi đau của chiến tranh, qua đó tố cáo cuộc chiến phi nghĩa, đã gieo rắc lên nỗi đau của người dân vô tội.

- Chi tiết chiếc lược ngà:

+ Là chủ đề xuyên suốt truyện ngắn và lấy làm nhan đề cho văn bản.

+ Thể hiện tình yêu thương sâu nặng của người cha dành cho con qua cách miêu tả ông Sáu đã “tỉ mẩn như một người thợ bạc” để mài từng chiếc răng trao tặng cho con gái.

*** Làng – Kim Lân:**

- Chi tiết làng chợ Dầu theo giặc: là chi tiết làm nổi bật những cung bậc tình cảm của ông Hai, cho thấy được tình yêu làng, yêu nước mãnh liệt trong lòng người nông dân Việt Nam.

- Chi tiết ông Hai trò chuyện với đứa con út: cho thấy tình yêu của ông Hai với đất nước, sự trung thành với cách mạng và cách giáo dục con, hướng con mình đến đất nước.

*** Bến quê – Nguyễn Minh Châu:**

- Chi tiết bến đò: thể hiện những cơ hội hữu hạn của đời người.

- Chi tiết bãi bồi bên kia sông: thể hiện vẻ đẹp của đời sống trong những cái thực bình dị, gần gũi, thân thuộc như một bãi bồi, một bến quê nói rộng ra là quê hương xứ sở.

- Chi tiết đứa con trai của Nhĩ sa vào một đám chơi phá cờ thè trên là đường gọi ra điều mà Nhĩ gọi là sự vòng vèo, chùng chình trong đời sống con người.

III. Kết bài

- Đây là nhận định hoàn toàn đúng về các tác phẩm truyện: mỗi chi tiết tuy nhỏ nhưng quan trọng và quý giá, góp phần làm nên tư tưởng mà nhà văn muốn gửi gắm.
- Mỗi tác phẩm có những đặc sắc riêng về nghệ thuật nhưng những chi tiết trong các văn bản truyện đều có điểm chung là làm nên những thành công cho tác phẩm đó.